

Сабліна Н. В., к.е.н., доц.

доцент кафедри фінансів і кредиту

Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

ІННОВАЦІЙНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасна глобальна економіка характеризується високим рівнем турбулентності, технологічною насиченістю та посиленням ролі фінансової інноваційності. Для підприємств, що функціонують у динамічному бізнес-середовищі, ключовим завданням стає забезпечення фінансової стійкості та стратегічної гнучкості, що неможливо без використання новітніх фінансових інструментів.

Інноваційні фінансові інструменти сьогодні є не лише механізмом залучення капіталу, але й стратегічним інструментом управління ризиками, ліквідністю та інвестиційними потоками. Їх поява є наслідком інтеграції фінансового інжинірингу, інформаційних технологій, штучного інтелекту та блокчейн-платформ у корпоративні фінанси.

Фінансове управління у традиційному форматі зосереджувалося на короткострокових цілях, а саме, прибутковості, ліквідності та оптимізації витрат. Проте стратегічне управління передбачає довгострокове бачення, що базується на прогнозуванні ризиків, диверсифікації джерел фінансування та створенні стійкої фінансової екосистеми.

Інноваційні фінансові інструменти сприяють переходу до data-driven фінансів, де управлінські рішення приймаються на основі аналітики, алгоритмів прогнозування та цифрових моделей сценарного планування. До основних переваг їх застосування належать: скорочення транзакційних витрат і підвищення прозорості операцій; автоматизація розрахунків і фінансових

контрактів; посилення контролю за ризиками через смарт-моніторинг; інтеграція фінансів у стратегічні процеси планування [1].

Розвиток ринку інноваційних фінансових інструментів в Україні перебуває на етапі становлення, проте демонструє поступове розширення як у банківському, так і в корпоративному секторах. Цей процес зумовлений поєднанням двох тенденцій: активним упровадженням цифрових технологій у фінансову сферу та необхідністю диверсифікації джерел фінансування бізнесу в умовах воєнних і посткризових трансформацій економіки.

На сучасному етапі ключову роль у формуванні інноваційного фінансового середовища відіграють FinTech-компанії, інвестиційні платформи та державні ініціативи з цифровізації фінансових процесів. Український фінансовий ринок поступово інтегрується у європейський простір, що сприяє гармонізації регуляторних норм і впровадженню нових фінансових технологій, зокрема блокчейн-рішень, електронних грошей, токенизованих активів та інструментів краудфандингу.

Важливим кроком у цьому напрямі стало запровадження електронних облігацій внутрішньої державної позики (e-ОВДП), які забезпечують прозорий механізм залучення капіталу та формують новий стандарт взаємодії держави з інвесторами. Паралельно активно розвиваються платформи альтернативного фінансування такі як краудфандингові та краудлендингові сервіси, які відкривають нові можливості для малого та середнього бізнесу дозволяючи підприємствам залучати кошти напряму від інвесторів.

На ринку корпоративних фінансів з'являються елементи гібридних фінансових інструментів, які поєднують ознаки боргового й акціонерного фінансування, наприклад, конвертовані облігації або опціони для венчурних інвесторів. Такі інструменти дедалі частіше використовуються IT-компаніями та стартапами, які залучають капітал через міжнародні платформи або спеціалізовані фонди.

Особливу увагу привертають ESG-облігації та “зелене фінансування”, що підтримується міжнародними інституціями (ЄБРР, IFC, NEFCO). У 2023–

2024 рр. кількість проєктів, сертифікованих за “зеленими” стандартами, значно зросла, зокрема у сфері відновлюваної енергетики, логістики та будівництва. В Україні створюються передумови для формування повноцінного ринку сталих фінансових інструментів, який може стати джерелом довгострокових інвестицій для підприємств [2; 3].

Разом із тим, ринок інноваційних фінансових інструментів стикається з низкою викликів: недостатня нормативно-правова база для обігу цифрових активів, відсутність розвиненого ринку похідних фінансових інструментів, обмежений рівень цифрової фінансової грамотності серед менеджерів. Проте поступове вдосконалення регуляторного середовища створюють позитивні передумови для подальшого зростання.

Таким чином, в Україні формується модель змішаної фінансової системи, де традиційні інститути співіснують із цифровими фінансовими платформами. Її подальший розвиток має ґрунтуватися на інтеграції інноваційних фінансових інструментів у стратегії корпоративного управління, удосконаленні регуляторних механізмів та стимулюванні інвестицій у цифрову фінансову інфраструктуру. Це дозволить не лише підвищити фінансову стійкість підприємств, а й забезпечити їхню інтеграцію у глобальну фінансову екосистему.

Отже, інноваційні фінансові інструменти виступають каталізатором трансформації системи стратегічного управління підприємством. Їх впровадження дозволяє сформувати стійку, технологічно інтегровану фінансову модель, що поєднує інноваційність, прозорість і гнучкість. В умовах євроінтеграції саме інноваційний підхід до фінансів визначатиме конкурентоспроможність українських підприємств на глобальному ринку.

Література

1. Zhytar M. FinTech market in Ukraine: features, ways and prospects of development. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*. 2024. № 1(13). URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/48448/1/M_Zhytar_ESJEFI_1.pdf
2. Обушний С.М., Арабаджи К.В., Костікова К.О. Фінансові технології в Україні: шлях до інновацій та стабільності. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2023. №1(11). С. 59-72. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/181/148>
3. Кондрат О. Б. Інновації ні фінансові інструменти в системі розвитку підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 1. С. 339 – 344. URL: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/ujae_2024_r01_a57.pdf